

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ շաբաթ երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դր. արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դր.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր.

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսենաշէր եւ Տնօրէն Անտոն Սախանց,
Էսկի Զապրիյի ճատուսի Նշան Լ.Ֆ. Պերպերեանի Տպարանն:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք հս չեն տրուիր:

ԹԻԻ 187 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒՆՎԱՐ 14 ՇԱԲԱԹ

ԶԵԿՈՅՑ

Խմբագրական ինչ ինչ նկատում.
Ներով, մեր գրասենեակը Բիւլիւք-
եղլորդ խանէն փոխադարձ ենք Էսկի
Զապրիյի ճատուսի Նշան էֆ. Պեր-
պերեանի տպարանն:

Ուստի, կը խնդրենք մեր Յարգոյ
բաժանորդներէն և ընթերցողներէն,
որ, յետ այսօրիկ, նամակ կամ որ և
իցէ գրութիւն ուղղեն:

Առ Արտոնատէր և Տնօրէն Անտոն
Սախանց Կ. Պոլիս, Էսկի Զապրիյի
ճատուսի, Թիւ 63:

Վսեմ. Արիկ էֆէնտի Ունճեան

» Սեպուհ պէյ Մաքսուտ

Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Էսաեան

» Յարութիւն » Նորատունկ.

» Ներսէս » Ներսէսեան

Ժողովն որոշեց իւր յաջորդ նըս-
տին, որ տեղի պիտի ունենայ յառա-
ջիկայ չորեքշաբթի, խորհրդակցել
Պատրիարքարանի դրամական վիճակին
վրայ և պատրաստել կեդրոնական սըն-
տուկի ելմտացոյցը: Նոյնպէս որոշեց
սոյն նստին հրաւիրել Գարակէօմբիւկի
յանձնաժողովն վերջնապէս կարգադ-
րելու համար կղերական վարժարանի
հաստատութեան խնդիրը:

Ժողովն գրադեցաւ նաեւ այլ և
այլ խնդիրներով:

Ս. Պատրիարք Հայրն, որ անցեալ
գիշեր հիւր եղած էր Վսեմ. Մաք-
սուտեանց ապարանքն յՕրթագիւղ,
վերադարձին՝ բնկերակցութեամբ
Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի՝ Տատ-
եանց ապարանքը գնաց ի Պէշիքթաշ
և այցելութիւն տուաւ Վսեմ Յարու-
թիւն փաշայի:

Կրօնական Ժողովն, որ տօնական
օրերուն պատճառաւ իւր նիստերը
դադրեցուցած էր, ի նիստ պիտի

գումարի յառաջիկայ երկուշաբթի օր
ի Պատրիարքարան:

Պ. Յովհաննէս Այվազովսքի Կա-
ղանդի առթիւ իւղաներկ փոքրիկ
պատկեր մը նուէր ղրկած է առ Օր.
Սաթիւնիկ Աճէմեան՝ դուստր Յ. Աճէմ-
եան էֆէնտիի, գլխաւոր խմբագիր
Ծաւ. Դիւ. Պափուսի:

Մեծանուն նկարիչն իբր մէկ ամիս
առաջ Աճէմեան էֆէնտիին եւս նուի-
րած էր իւր լուսանկարն, հանդերձ
փոքրիկ սիրուն պատկերով մը:

Հանգուցեալ Մանավեանի ընտան-
եաց ի նպատակ Ս. Պատրիարք Հայրն
նուիրեց 1 օսմ. ոսկի, Յովհաննէս էֆ.
Կիւլպէնկեան 1 օսմ. ոսկի, Տօքթ.
Թիրեաքեան էֆ. 1 օսմ. ոսկի և Յա-
կոբ էֆ. Ալէոն 20 դրուշ:

Ուսումնական Խորհուրդը յառա-
ջիկայ երեքշաբթի օր ի նիստ պիտի
գումարի, ընդ նախագահութեամբ
Ս. Պատրիարք Հօր, և պիտի դրազի
ինչ ինչ կթիւական կարեւոր խնդիրնե-
րով:

Յաւ ի սիրտ կը ծանուցանենք, թէ
Մանուէր և Ճէրէրէյե Եւրէյե լրագիր-
ներն միամսեայ դադարման դատա-
պարտուած են, բարձրագոյն հրա-
մանաւ:

Քաղ. Ժողովն Զորեքշաբթի օր ի
նիստ գումարեցաւ ի Խորհրդարան Հա-
լաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ս.
Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ
Վսեմ Մաքսուտ Սիմոն պէյի:

Ժողովն Տատրիարքարանի վերաշի-
նութեան համար յանձնաժողով մը
կազմեց, որոյ անդամք են..

ԿԵՐՈՒԽՈՒՄ ՄԵ ԽԱԽԱՐԻՆ ՄԷՋ

(Նախորդ էջից)

4

Երբ երկու մրցակից նաւերուն վրայ կը խօսինք, վայրկեան մ'ալ ուշադրութիւն դարձունենք մեր զոյգ մը բարեկամաց, — ԺօռԺ Լառուէյի և Փաանսուա Բօլէուի վրայ: Առաջինը, հակառակ իւր քաջարի բնաւորութեան, սկսած էր երկիւղ զգալ իւր սրտին մէջ: Գալով վերջնոյն, նորա սոսկումըն ու զարհուրանքն՝ առաւել եւս աճած էր մինչեւ այն վայրկեանին, յորում տեղի ունեցաւ վերոյիշեալ աղիտաբեր ճարճատիւնն:

Յայնժամ, Փաանսուա, ունեցած էր թեթեւ թալկութիւն մը, որ մէկ քանի վայրկեան տեւած էր: Սա՛ նաւուն ծայրը ապաստանած լինելով՝ հանած մէկդի դրած էր իւր կօշիկներն ու կրկնօրը, համոզուած ըլլալով որ կաթսայն անպատճառ պիտի պայթէր կամ թէ նաւը սոսկալի հըրդեհի մը ճարակ պիտի ըլլար:

Բայց ինչ որ յուսահատութեան կը մատնէր զինք, սա էր թէ, իւր կաշեայ դօտին, որ ձգափոկներով հաստատեալ էր, 40.000 ֆրանք կը պարունակէր. և թէ, եթէ գետը նետուելու պէտքն անհրաժեշտ դառնար, պիտի ստիպուէր նաեւ ջուրը հոսանքին տալ իւր թանկագին գանձը, կարենալ փրկելու համար ինքզինքը:

Անգամ մը, իւր երկիւղն այնքան աւելցաւ որ, նաւուն վրայէն ջուրին մէջ նետուիլ և այս կերպիւ իւր անձը աղատել մտածեց, բայց դադափար մը կասեցուց զինք. Բալէֆէ, որ, սոսկալի արագութեամբ մը, Սաֆաֆաֆին ետեւէն կ'ընթանար, կրնար զինք ջարդափշուր ընել իւր անուոց թաթերուն ներքեւ. հետեւաբար ետ կեցաւ այդպիսի մահառիթ մտածումէ մը:

Այլ այն ատեն, հայհոյելու անդիմադրելի պէտք մը զգաց, ընդդէմ այդ վայրագ անդամներուն, որք այսօրինակ դժնդակ յուզմանց ու զարհուրանաց կը մատնէին զինք: Ուղեց, իւր թշնամանաց և յիշոցներուն տակ ճնշել զայնս: Բայց կաւոյ մը վախն, ամբրիկեան գանակին արհաւիրքն և

ատրճանակի մը սոսկումը, զինք հոն տեղ կը գամէին և լեզուն կը սառեցունէին: Բայց և այնպէս, ջրային անբացատրելի յուզումներ կը զգար իւր երակաց մէջ: Գանկը կ'ուռէր և արիւնը կ'եռար իւր ճակտին տակ:

Երկու շոգենաւք գրեթէ քսան մղոն կը քայլէին հիմակ վեց ժամուան մէջ: Գիշերն եղականապէս մթնի էր և երկու ծխնելոյղք ստացած էին սպիտակախառն կարմիր գոյն մը, որ կըրակին ծայրագոյն տատիճանը կը համարուէր, և որ, բոցաճաճանչ ճրագի մը նման, ծայրէ ի ծայր կը լուսաւորէր նաւերն:

Բեռանց ֆլաւան, ում Սաֆաֆաֆին թարկուած էր, աննշան քանակութիւն մ'ունէր, և, բաց աստի, այս պարագայն ապահովագրող ընկերութեանց կը վերաբերէր:

Բայց Բալէֆէ, տակաւ առ տակաւ կը մօտենար: Երկու նաւուն վրայ ալ, Կերֆիլիֆիլ, մանաւանդ արբեցութիւնը, ծայրագոյն կէտին էր հասած: Մրցումն առաւել քան երբեք սոսկալի պիտի ըլլար ուրեմն: Երկու կաթսայք եւս, ըստ երեւութիւն, միատեղ պիտի պայթէին, առ ի հաճոյս արշիւ աչերու: Մահատու աղէտ մը, իրաւամբ չարաշուք վախճան մը պիտի յաջորդէր այս ծայրայեղութեանց:

Երբոր մարդ մը իր աչերուն տակ ունի նմանօրինակ տեսարան մը, կը փորձուի հաւատալ, թէ այս գիւհահարք գտնալին էակներ լինելու են: Եւ յիշաւ ալ այսպէս պէտք է ըլլալ վա՛ն զի այսպէս կ'ապացուցանէ իրաց վիճակը:

ԺօռԺ Լառուէյ, հակառակ իւր քաջասրտութեան և պաղարիւնութեան, զգացած էր որ իւր սիրտը սովորականէն աւելի ուժգնութեամբ կը տրոփէր: Իւր ընկերոջ նման, հանած մէկդի դրած էր կօշիկներն ու ծանր հագուստներն և կը սպասէր:

Այս վայրկեանիս արբեցութիւնն այնքան յառաջ տարուած էր, որ, ծայրագոյն կէտէն ալ անդին անցնելով, դաղանային հանգամանք մ'առած էր: Հոն, տախտակամածին վրայ, ափսոսելի երկու տակառ բերած ըլլալով, ամեն ոք զեղուն գաւաթներ կը ընուր իւր կոկորդէն վար:

Ամենէն անվեհեր արբեցողներն ալ,

հակառակ իրենց գինով վիճակին, կը շարունակէին փայտ փոխադրել մեքենավարին քով: Բայց ասոնցմէ շատեր ասդիս անդին կ'երերտկայէն և, կերկեր ձայնով մը, որոտագոչ կեցցէներ կ'արձակէին օդին մէջ: Ոմանք եւս, բոլորովին անկենդան վիճակի մը մէջ, տախտակամածին վրայ փռուած ինկած էին և աշխատողք, այսինքն անոնք որք փայտ կը բերէին, ոտքով մէկ կողմ կը մղէին այս գինովներն, աշխատութիւնը չը խափանելու համար: Մեքենավարին չորս բոլորքն, ոսկին կը թռչկոտէր անընդհատ:

Թղթախաղն վերսկսած էր: Երկու խաղաժողք, իւրօրանջիւրը զոյգ մը գինով մարդոց վրայ նստած, սակ մը քէքէք կը խաղային երրորդի մը փորին վրայ, որ իրենց մէջտեղ պառկած էր: Բայց, սոսկում կը պատէր զմարդ, ի լուր շինական երգի մը, զոր տըխրագին իմն կը մրմուռային քսանի չափ ուղեւորք, դառնալ փորձելով պար մը, որ տեղի կ'ունենայ յաճախ կապելայներու մթնին խորշերու մէջ:

Բալէֆէի տախտակամածին վրայ, կատարեալ ուրախութիւն կը տիրէր: Ամեն ոք ապահով էր հիմակ թէ, յաղթանակն իրենց կողմն էր, վա՛ն զի վհատութեան խօսքեր նաւապետին ականջը կը հասնէին անընդհատ:

Այս միջոցին, զարմանալի երեւոյթ մ'անցաւ Լառուէյի մարմնոյն վրայէն: Այս յիմարներուն ոռնալն, վաղվղելն, պտուտկիւն, ըմպելն, խօսակցիւն ու խաղայն այնքան դիտած էր որ, վերջապէս զգաց թէ իւր ջիղերը կը պըրկուէին: Ուրեմն ինք եւս վաղելու և ցատքելու անընդիմակաց պէտք մը զգաց, վա՛ն զի այս կատաղիներուն մոլեգնութիւնը գրեթէ տարափոխիկ ախտ մ'էր: ԺօռԺ, ի սկզբան դէմ կեցաւ, այլ ի զուր:

Այս մոլի խելագարներն, որք կը շարժուէին և կը տատանէին աղջամղջին մէջ, այսինքն այն տարտամ լուսոյն տակ, զոր կը սփռէր ծխնելոյղին հրագոյն կատարը, իրեն վրայ յիմարական ներդործութիւն մը կ'ընէին: Ուղեղին մէջ տեսակ մը շարժում տեղի կ'ունենար, սրունքը գրեթէ ինքնին կը շարժէր: Չորս կամ հինգ անգամ, աղաղակներ բառնալ կամ լաւ եւս է ըսել՝ մոռնչներ արձակել ու

զեց, բայց ի յուշ ամերիկեան դաշոյնին, լռեց ակամայ: Երազանցուկ ակնարկ մը նետեց Ֆռանսուա Բօլէռի վրայ, որ աչերը բոլորովին բացած, միւսներուն նման կը խմէր ու կ'արբեւար և աներկիւղ ըլլալ կը թուէր: Այս վիճակ հաբեկեց զԹօռ: Ան միջապէս տեղէն ելաւ, գաւաթ մը օղի լեցուց, ուսկի մը խմեց և, մնացորդով ալ, ճակատը, քներքն ու ակերը թրջեց: Այս գործողութիւնը ինչ մը հանդարտեցուց զինք:

Բալէթի վայրկեանէ մը ի վեր Սաֆաֆի-ի հետ զուգընթացաբար կը յառաջանար: Այս վերջնոյն վրայ, երեսուն ուղեւոր անգամ չկար, որ կարեւորութիւն տար մրցութեան գործին: Վասն զի ամեն ոք համոզուած էր, թէ այդ գիշերուան յաջողութիւնըն՝ ալ որոշուած լինցած էր բոլորովին:

Արդ, Բալէթ, գերբնական ջանք մ'ալ ընելով, վերջապէս յառաջ առաւ իւր հակառակորդէն, ի մեծ ուրախութիւն իւր ուղեւորաց, որք մեծաձայն քրքիչներ և յաղթական որոտընդոստ մուռններ կը բառնային: Սագաւմէն-ի վրայ եւս, քառասունի չափ մարդիկ բարկութեան կառաչներ հանեցին իրենց կուրծերէն դուրս, և մինչեւ իսկ անոնցմէ մին, խռպոտ ձայնով մը,

— Սատանայն դմեզ տանի, աղաղակեց, եթէ մենք ալ յաղթուինք սա մանրուկ շողենաւէն:

Ի յուր այս ձայնին, Լառուէյ ետին դարձաւ ապշած: Իւր ընկերը, Ֆռանսուա Բօլէռն ինքն էր, որ, ջրային գրգռութեան մը տեղի տալով, խառնակութեան մէջ մտած էր և, առանց տարակուսելու, թէ մոլեգին տենդի մը ազդեցութեան ներքեւ կը գտնուէր, կը պոռար, կը կանչուրուտէր և ըմպելիներու լաւ կերուխում մը կ'ընէր: Եւ այդ վախկոտ էակն, որուն բնածին երկչոտութիւնը ծանօթ էր Լառուէյի, մէկէն խոյացաւ դէպ ի մեքենային քով, մեքենավարը թշնամանելու և թքնելու համար իսկ նորա երեսին:

Այս թշնամանաց, տասն տասն և հինգ ձայներ պատասխանեցին անէծքներով և վհատութեան յիշոցներով, որոց մէջ Ֆռանսուա Բօլէռ կարծեց

իմանալ, թէ փայտին պաշարը սպառած էր:

Յայնժամ տեսնուեցաւ որ երկուքին շողենաւք, քով քովի կը քայլէին, բայց Բալէթ երեք չորս մեղր յառաջխաղացութիւն մ'ունէր: Երկու մրցակցաց մէջտեղ եւս, կէս զէնքն կէց հեռաւորութիւն կը կենար և, նախատինք, հայհոյանք, գրաւադրութիւնք և սպառնալիք աւելի մօտէն կը փոխանակուէին այժմ:

Երկու ծխնելոյցներուն երկաթներըն ալ այնքան տուքցած կարմրած էին որ, թեթեւապէս ժանգոտած թիթեղներ, խողովակէն անջատուելով, սոսկալի շառաշմամբ մը տախտակաման վրայ կը գլորէին և, տախտակին մէջ մտնելով, կը սկսէին ծուխ արձակել:

Եթէ Ֆռանսուա Բօլէռ փայտը ըսպառած ըլլալուն լուրն, իւր մոլեկան քաջասրտութենէն տասն վայրկեան յառաջ իմացած ըլլար, ծուխը պիտի կրկնէր և, ձեռնամաձ շնորհակալ պիտի ըլլար առ յատուած, որ այս անյուսալի փրկութիւնը պարգեւած էր իրենց: Բայց, հիմակ, ժամանակը շատ ուշ էր: Իւր տենդոտ վիճակն, Բալէթի ուղեւորաց պոռչտութենէն և այն ըմպելեաց գաւաթներն, որք իւր շուրջ կը պղպղակէին, իւրքը գլուխէն տարած էին: Անկէ յետոյ, սա հաստատուն գաղափարին կը ծառայէր սոսկ. — Սաֆաֆի-ի յաղթանակը: Եւ զարմանալի չէ՞ր միթէ, երբ շատեր դեռ յոյս ունէին յաղթութեան վրայ, և կուղէին արժանապէս պաշտպանել իրենց նաւն, ոչ թէ մինչեւ վախճանն իրաց, դէթ կարելի եղածին չափ երկար ատեն:

— Փայտ, փայտ, գոչեց Ֆռանսուա Բօլէռ, կացին մը ճօճելով իւր ձեռներուն մէջ: Եւ խենթի պէս խոյանալով տախտակամանին ծայրը, տախտակները փրցուց և, կրկին հարուածներով, կտոր կտոր ըրաւ զանոնք: Պէտք է խոստովանիլ թէ հանճարեղ, ընտիր և նորանշան գաղափար մ'եղաւ այս միւս ուղեւորաց համար, որք անգամ մ'եւս յուսացին յաղթանակին վրայ:

Բայց ժամանակը կը պակսէր. անձնիւր ոք ձեռք առաւ իւր դանակն և սկսաւ օգնել Ֆռանսուայի: Հինգ

վայրկեան ժամանակամիջոցի մը մէջ, շատ մը փայտ կտորեցին տախտակամանէն և պատրաստ դրին զանոնք, առ ի անունդ սպառիչ հնոցին: Բայց այս մէկ քանի տախտակներն ինչ կըրնային ընել Բալէթի սոսկալի յառաջխաղացութեան դէմ. — Բնականաբար ոչինչ: Հետեւապէս, դեռ, շատ մը փայտի պէտք կար քիչ մը յոյս ունենալու համար:

(Շարունակելի)

Բարգմանեց

Գէորգ Կ. ՍԻՄԵՅՇԵԱՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ՄԱՆԿՈՒՆՔ

- «Հասաւ ըսկիզբն Յունվարին. Կաղանդ բերաւ Նոր Տարին Ազգակցաց եւ օտարին, Երկրագործին, նոտարին,
- Վարպէտ, գիտէ՞ք ի՞նչ տարին Որո՞նք առին, ո՞ր տարին...»

- «Ծաղկօք, ոստոք զարդարուն Ի՞նչ գեղեցիկ էր Գարուն Ձոր անցուցինք՝ օրն ի բուն Խաղալով մէջ դաշտերուն
- Վարպէտ, գիտէ՞ք ի՞նչ տարին Որո՞նք առին, ո՞ր տարին...»

- «Հապա ամառն, արդարեւ Ի՞նչ տաքուկ էր, երբ արեւ Պայծառ երկնից ի վերեւ Մեզ շողառատ տայր բարեւ:
- Վարպէտ, գիտէ՞ք ի՞նչ տարին Որո՞նք առին, ո՞ր տարին...»

- «Յետոյ Աշուն ցրտաշունչ Յորում, տերեւք, փունջ առ փունջ Թափեցան, մեղմ ի մրմունջ, Անտառաց մէջ լուռ ու մունջ...
- Վարպէտ, գիտէ՞ք ի՞նչ տարին Որո՞նք առին, ո՞ր տարին...»

- «Երկա՛ր տեւեց Դեկտեմբեր, Յերկնից ալ ձիւն կը Թափէր... Մինչ Կաղանդին պողաբեր՝ Կ'սպասէինք անհամբեր...»
- Վարպէտ, գիտէ՞ք ի՞նչ տարին Որո՞նք առին, ո՞ր տարին...»

ՎԱՐՊԵՑՆ

- «Անմե՛ղ մանկունք, ջի՛նջ սրտեր Որ այսօր շուրջս էք պատեր, Ո՞ր գնաց տարին, չե՛մ գիտեր Ձայդ մի միայն գիտէ՛ Յե՛ր,
- Կ'անցնին աւուրք, տարի, դա՛ր, Դուք խայտացէ՛ք անդադար:»

« Կե'անք , լոյս , ծընողք , տարի նոր
Ամեն պարտիք դուք Անոր
Որ ձեր վերայ՝ ամէն օր
Հեղու իւր գունն ու շընորն , ,
— Կ'անցնին աւուրք , տարի , դար ,
Զ'Այն օրհնեցէ՛ք անդադար : »

Դուք ալ սիրոյ էք ծընունդ .
Տէ'րն է հոգւոյն սուրբ սընունդ ,
Ուր որ չիք սէր չարեաց գունդ
Կուգան մեր սիրտն հանել թունդ . . .
— Կ'անցնին աւուրք , տարի , դար ,
Դուք սիրեցէ՛ք անդադար :

Ամէն գործի կատարման
Աշխատութիւնն է պայման
Գանձ մ'է որ - գանձ աննրման —
Ո՛չ չափ ունի , ո՛չ սահման .
— Կ'անցնին աւուրք , տարի , դար ,
Աշխատեցէ՛ք անդադար :

Մեր բարեգում Սուրբանին
Ձեռաց՝ որք ձեզ հոգ տանին՝
Հայցեցէ՛ք որ՝ երկնային
Տիրոջ աչք սիրով նային :
— Կ'անցնին աւուրք , տարի , դար ,
Աղօթեցէ՛ք անդադար :

ԱՆՔՍ . Գ . ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՆՔՆԱԼ , ՆԵՐԿԱՅ , ԱՊՐԱՆԻ

Առաջ ա՛նհաւան կ'ըսէինք .

Այսօր ա՛նհաւան կ'ըսենք .

Վաղն ալ՝ ո՛չ առնող կ'մնայ և ո՛չ տուող
Առաջ Աւրէն՝ կը գրէինք , Օրէն՝ կը
կարդայինք .

Այսօր Օրէն՝ (1) կը գրենք . Աւրէն՝ կը
հասկընանք .

Վաղն ալ՝ ո՛չ տի գրենք և ո՛չ՝ տի
կարդանք :

Առաջ ապրելու համար կ'ուտէինք .
Այսօր ուտելու համար կ'ապրինք ,
Վաղն ալ՝ ապրելու և ուտելու համար
օգ պիտի կլլենք :

Առաջ կարգուելու համար գրամ
կը շահէինք .

Այսօր գրամ շահելու համար կը կար-
կուինք

Վաղն ալ՝ ինչպէս Յաւիտեան . . . —

Առաջ ամաչողները ի կարմիր կը
ներկուէին .

Այսօր ներկուողները չեն ամաչեր .
Վաղն ալ՝ ամենուն երեսը ճերմակ տի
մնայ :

Առաջ շատ ուշ լեզու կ'ելնէինք .

Այսօր շատ կանուխ ճէ՛ն հասն կ'ըսենք .
Վաղն ալ՝ խօսելով պիտի ծնինք , բայց
միմիջելով պիտի գնանք . . . :

(1) Օ գիրը վերջէն առնուած է :

Առաջ շատ ուշ աչքերնիս կը բաց-
ուէր ,

Այսօր աչքերնիս բաց կը ծնինք .

Վաղն ալ՝ աչքերնիս բաց պիտի մըտ-
նենք ի գերեզման :

Առաջն անցաւ .

Աս օրն իրիկուն եղաւ ,

Վաղն ալ՝ դուք մտածեցէ՛ք .

(Նեղա)

Պ Ա Լ Օ Լ Ա Ր

Դրչ մէվսիմի էլէնճէլէրինտէն զի-
յատէ էհէմմիլէթիսի Պալօ էլէնճէսի
օլտուղու , վէ սէնէյէ սապըգա մի-
սիլլու , պու սէնէ տախի շիմտիյէ դա-
տար պիր չօգ պալօլար իճրա օլուն-
մուշ իսէտէ , ան ասըլ պունտան սօն-
րա ՊիՕՅիիւթ վէ շաշալը պալօլար
թէրթիպ վէ իճրա օլունճաղը ամ-
մէնին մալլուսի տիր :

Պու հալտէ , նիյէ միսիւլէր վէ
մատմաղէլէր շիմտիտէն պիւլիւք հա-
ղըրըգլարա թէշէպպիւս իթմէքտէ
օլտուղլարը հալտէ , նիյէ պապալար ,
գօճալար վէ գարտաչլար տախի , քէ-
րիմէլէրի , զէվճէլէրի վէ եախօտ հէմ-
շիրէլէրի թարաֆլարընտան , Պալօ թէ-
տարիքեթթը իլին քէնտիլէրինէ սը-
բարըլ օլունտան էշեալարը ալամատըգ-
լարընտան , հէր կիւն վէ հէր սահաթ
թաղեիգ վէ թաճիգ վէ պու եիւղտէն
նիյէ արպէտալար վէ նալալըգ հալլէր
վուգուի , տէյիլ ինթիմալտէն , իլլա
վուգուաթը սահիհէտէն տիր :

Պահըմըզըն թաստիգի իլին , պիր
գարը գօճա պէյնիստէ վագը օլան ա-
թիտէքի միւքեալէմէյի այնէն տէրճ
իտէրիգ .

— Կէօրտիւն մի եա , տէտիյիմի
պու ագչամ կէնէ կէթիւրմէտին :

— Հա՛նէր տէտիյինի :

— Ճանըմ . գաչ կիւնտէն պէրի
սէօյլէյէ սէօյլէյէ աղըմա թիւլ պիթ-
տի , տահա աննայա՛մատըն մը :

— Օ՛ք , կէնէ պաչլամա , պու կիւն
էօյլէ եօրուլմուշու մի , շէօյլէ վար
ա՛ , եէմէք տէ եէմէյիմ տէ , հէմէն
եաթալըմ տիյօրում :

— Էօյլէ եա , սիլին զէֆքինիզէ
ճիւմպիւշիւնիւղէ կէլիւսէ , հիչ պիր
շէյ օլմագսընըլ ամա , պիզէ կէլիւսէ

եօրկուն օլուրսունուղ , հասթա օլուր-
սունուղ , եումուրճագ օլուրսունուղ :

— Է՛յ տէտիք . . . :

— Նա՛սըլ էյ քա , շունտա կիւն
գալմատը . պէօյլէ կիւն տիր , մօ-
տիսթրալարըն էլլէրի տօլու օլուր ,
էօյլէ հա տէտիյին վագըթ սանա իշ
վէրմէլլէր :

— Նէ՛ տէյօրըն գարը . նա՛սըլ
մօտիսթրա , նա՛սըլ իշ :

— Քա պէն սանա 12 արշըն բէմպէ
տիլաս ալ քի , պալօլուք ֆիսթանը-
մըն ֆիկուրլարընը տէյիշտիլթէյիմ
տէ՛մէտիմ մի :

— Էյ պէն տէ սանա , պու սէնէ
էօյլէ պալօյա մալօյա կիթմէյի ունութ
տէ՛մէտիմ մի :

— Նէ՛ , սէնէտէ պիր իքի տէֆա
պալօյա կիտէճէյիմ , օնտա՛ն տա մը
մահրում գալալըմ . էօյլէ օլունճա նէ-
յիմի՛ն գարըսը օլուրում :

— Դօրգմա , պու սէնէ Պալօյա
կիթմէմէնէ գարըլըղընտան պիր շէյ
էքտիլմէլ , կէնէ պէնիմ գարըմ օլուր-
ումն :

— Պիլմէմ . պէն էօյլէ պօշ լաֆ
տիյնէմէմ . պէն պիր իքի տէֆա օլսուն
Պալօյա կիթմէտէն օլմամ վէսսէլամ :

— Էյի ամա , գըղըղընտա հիչ պիր
տէֆա Պալօյա կիթմէտէն նա՛սըլ օ-
լուրումն :

— Օնու սէն քէնտինէ սէօյլէ .
պէն էվվէլ Պալօ նէ օլտուղունու պիւ-
մէլ իքէն , վէ հաթթա պալօյա կիթ-
մէք այըպ պիր շէյ տիր տէյի պէլլէ-
միշ իքէն , էվլէնտիլիմիլին իլք սէնէ-
սի , շէօյլէ տիր , պէօյլէ տիր տէյու
գանտըրըպ , Պալօյա կէօթիւրէն վէ
հէր սէնէ կէօթիւրմէքլէ պէնի ալըշ-
տըրան սէն սին :

Իշ պու մուհալէրէ հալլիճէ տէ-
վամ , վէ նէթիճէսի բէղալէթէ գատար
վարմըլ իսէտէ , տէրճիտէն սարֆը
նազար իլէ , գարըսընը Պալօյա ալըշ-
տըրան ահմագ գօճալարա պիր իպ-
րէթ օլմագ իւղրէ , գատընըն պալէա-
տէքի հագգըլ ճէվապընա գատար
տէրճի քեաֆի ատտ իտէրիգ :

Ս. Ծ Ն Ո Ւ Ն Դ
ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

— Զէմանէմիդին աղ չօք իշէ եարար վէ օ սայէտէ քէնտիսինի վէ միննէթ. տարը պուլունտըղարը բէտէր ու վա. լիտէլէրինի կէշինտիրմէյէ մուգթէտիր տէլիգանլըլարըմըղն չօղու, դազան. տըղարը եհվմիյեէ նանբարէլէրինի ֆամիլեալարընն ինֆագ ու իյաշէսի. նէ հասր իտէրէք, անլէրին միւմքին մէրթէպէ սաատէթլէրինէ չալըշաճագ. եհրտէ, պիլաքիս սէֆալէթլէրինի մուճիպ օլմագտա, չէօյէ քի, իշկի տէնիլէն օլ զալիմ դէհիրէ միւպթէլա օլարագ, հէմ սըհհէթի վիճուտարը. նը զէտէլէմէքտէ վէ հէմտէ էվտէքի. լէրի պիր օգմա եքմէյէ միւհթաճ գը. լարագ, զէվալըլարըն հայաթլարընա գաստ իթմէքտէ օլարըղարը կէօրիւ. մէմիշ վէ իշիտիլմէմիշ շէյլէրտէն տէ. յիլ տիր, Շուրասընը տախի պիլմէլի տիր քի, պու գապիլտէն օլանլար, բազար վէ եօրթու կիպի, կիւնլէրտէ տահա զիեատէ զայրէթ կէօթէրէ. ըէք, սապահլայըն երքէն գալգըպ. տա քիլիսէնէ կիտէրէք տուա իտէ. ճէք եհրտէ, տօղրուտան տօղրուեա նէֆէսլէրինի դահվէխանէլէրտէ վէ մէյխանէլէրտէ ալըլար վէ օրատա, «կէլսին կիթսին» տէր իքեն ագշամը. սը թամ թագըր վէ բէրիշան վէ խա. րապ պիր հալտէ էվլէրինէ ալտէթ իթտիքտէն սօնրա, խառնէ խալգըլըլա տախի չաթըշարագ, զէվալըլարը պիր գաթ տահա գօրգուլթարագ, պու կի. պի հալլէր կէ, մէվթլէրինէ տախի սէպէպ օլուրլար :

Պու կիպիլէրին նումունէլէրի բէք չօք օլտըղընտան, կէչէն Ս Ծնունդ վէ Աստուածայայտնութիւնըն պիրին. ճի կիւնիւ մէյխանէլէրին պիրինտէ, կէլէն կէչէն ահվալի, էմսալինէ իպ. ըէթ օլմագ իւղրէ, շուրաճըգտա արղ ու թարիֆ իտէլիմ :

Մէյխանէտէ օթուրան պիր զաթ. —նէրէյէ Դ. աղա կէլ պիր թէք չա. գալըմ :

—Թէպրիքէ կէղէճէլիմ, վագթըմ հօգ, գարտաշըմ :

—Ատամ պու շամուրտա թէպրիքէ կէղիլիւր մի :

—Մութլագ կէղէճէլիմ, կէղմէսէմ օլմագ, չիւնքի պանա օ գատար կէլէն

օլուր, սօնրա իշ պաշկաեա տէօնէր :
—Բէք էյի, ամա տահա վագթըմ երքէն տիր, թէպրիքէ սաաթ ալթը. եա տօղրու կէղէլէր, օ վագթըմ գատար կէլ ատամ պիր իքի թէք չա. քալըմ, պուտա պէօյլէ պիր կիւն տիր, սէնէտէ պիր տէֆա տըր :
—Հայտէ պագալըմ, պիր աղ քէյֆիմ տա հօգ, պէլքի քէնտիմի տէ պուլուրում, տէյլէք մէրգում մէյ. խանէտէն իշէրի կիրիպ մասա պա. շընտա գուրուլուր վէ իքի աղիղ ահպապլար իշկիլէն տալարլար :
—Պագսանա կաուսօն, պիղէ պիր շիշէ տիւղ կէթիր :
—Ամէսօս . . . :
—Էյ, շնորհաւոր Ծնունդ և Աստ. ուածայայտնութիւն, Ալլահ իշիմիգէ տէ յաշուղութիւն կարողութիւն վէր. սին :
—Ամէն, անո՛ւշ . . . :
—Նա մէղէ ալ, օ տէյիլ ամա գար. տաշըն նէ՛ եափըյօր էյի տիր :
—Զօք էյի, հաթընըղ սօրար :
—Շնորհաւոր Նոր տարի, և բա. ըի կաղանդ, Ալլահ չօք սէնէլէրէ եհ. թիշտիրսին :
—Ճիւմէ տօթլարըլա :
—Պագսանա շիշէի թագէլէ՛. իշի. նիղի նէ՛ եափտընըղ, գարտաշ :
—Նէ՛ եափաճաղըղ, եիւղ իւս. թիւնէ տօրըյօր, էյիլիմիղէ :
—Անոյշ ըլլայ :
—Սէն նէ՛ հալլէրտէ սին. պագա. լըմ :
—Նասըլ ըսամ էօյլէեիմ, շնորհա. ւոր Ծնունդ և Մկրտութիւն :
—Թէչէքքիւր իտէրիմ, անոյշ ըլ. լայ :
—Պագսանա. շիշէլէրի տօլտուր :
—Ամէսօս . . . :
—Իշսէնէ ախպար :
—Եօգ պանա զօր էթմէ. զէրէ էօթէ պէրի կէղէճէլիմ. սօնրա բու. սուլայը շաշըրըրըղ :
—Ատամ սէնտէ, հաթըմ իշուն, պիր գաշ թանէ տահա :
—Էյիլիէ, Ալլահ չէն սագլասըն, չօգ սէնէլէրէ եհթիշէլիմ :
—Ամէն. անոյշ ըլլայ. մէղէ կէ. թիր կարսօն :
—Պաս ուսթունէ :
—Փասուլեա եհեհ եհեհ հալ օլ. տուք. պաշգա պիր շէյ հօգ մու .

—Հապեար ըլա պիպէր թուրշու. սու վար :

—Կէթիր. էյիլիէ չագալըմ :

—Աֆիլէթ օլսուն. կիթտիլի եհր խամ կէօրմէսին :

—Ամէն. օ՛, Մ. աղա պուլուրուն պուլուրուն սիղտէ պուրայա կէլիւր մի իտինիղ :

—Եօգ, իշիմ վար պիր աղ Պալըգ բազարընա էնիպ, ուֆագ թէֆէք տ. լաճաղըմ :

—Է՛. հէլպէթ կիտէրսին. տահա վագթըմ երքէն տիր. կէլ պիր թէք չագ տա էօյլէ :

—Հաթընը գըրմամագ. իշին պիր թէք չագարըմ. էյիլիէ :

—Աֆիլէթ օլսուն, նա՛սըլսընըղ էյի սինիղ :

—Էյի հօշ սիղի սօրմալը, էյիլիէ. շնորհաւոր Ծնունդ. Աստուած շատ տարիներու հասցնէ :

—Հանդերձ բարեկամօք. անոյշ :

—Պիպէն թուրշուսու, տիւղ իլէ նէ ալէա կիտէյօր եա :

—Պագսանա շիշէլէրի թագէլէ. հէմ մէղէ կէթիր :

—Ամէսօս . . . :

—Օ տէյիլ ամա, շու գարշըտան կէլէն քի՛մ տիր :

—Պիղիմ պիրատէ՛ր . . . :

—Օ, էյի ըսաթ կէլտի, ծնու տա չաղըր տա պիրագ էյիլէնիլիղ :

—Պաշ իւսթիւնէ :

—Պագսանա պանա, խըյանէթ պի. զի պասըպ կէչէ՛րսին :

—Օ նէ՛ տէմէք հատտիմիղ տէ. յիլ էֆէնտիմ, պիրագ տօլաշաճագ եհրլէրիմ վար տա ծնուն իշին :

—Ատամ հէլպէթ տօլաշըսըն. պագ պիրատէրին տէ պուրտա տըր. կէլ հաթըմ իշին պիր իքի թանէ տէ սէն չագ :

—Հաթընըղ պաշըմըն իւսթիւնէ, էյիլիէ. Ալլահ չօք Ծնունդլարա վէ կաղանդլարա եհթիշտիրսին :

—Ամէն. անոյշ ըլլայ :

—Էյիլիէ. ախպարիկ, պու տա պէօյլէ պիր կիւն տիր :

—Աֆիլէթ շէքէր օլսուն :

—Պանա պագ, գարտաշ, ար. թըգ պէն իշմէմ, պաշըմ տէօնմէյէ պաշլատը :

—Զարարը հօգ ատամ պէնիմ տէ պաշըմ տէօնիլյօր ամա, ումուրուտա

պիլէ տէյիլ . տաճա պին թանէ օլտա
իշէրիմ . շիշէլէրի կարսօն :

—Ամէսօս . . .

—Ետվաշ աղա . շիշէլէրի տէօքէ-
ճէքսին :

—Ձարարը . . . Եօգ . . . պուտա
պէօլէ պիր կիւն տիւր . Ալլա՛հ . . .

—Շիշէլէրի կարսօն ,

—Մուհապէթէ , չագսանա՝ ախ-
պար :

—Իշթէ . . . չաքքօրուզ եա ,
եիրմի . . . շիշէ տիւզիւ քիմ իշտի . . .

Վէլ հասըլ ուղաթմայալըմ , մէր-
գուման տէօրթ քիշիլէր , ագչամըն
սաաթ օն պիրինէ՞գատար իշիպ իշիպ ,
քէօր սէրխօշ օլտուգտան սօնրա ,
եուվարլանա եուվարլանա խանէլէրի-
նէ ալտէթ իթտիլէր , վէ քիմի վալի-
տէսինտէն , վէ քիմի տախի բէտէրին .
տէն սիթէմլէր իշիտէրէք զայ ագըլ
պիր հալտէ եաթագլարընա տէվրիլ-
տիլէր : Պունլարտան սիննէէ էն ու-
ֆաղը իշկիի բէք չօգ գաչըրմըլ օլ-
տըղընտան , վալիտէսիլէ քէնտի պէյ-
նինտէ աթիտէքի հալ զուհուր իտէր :

—Վույ ծունը կըլխուս , ծօ տղայ
ատ ի՛նչ հալի մէջ ինկեր էս կէնէ :

—Տուտու քա , շու էվվէլէքի քի-
րաճըմըլ Եօգ մու , օ պիլի մէհանէեէ
չաղըրտը իշտիք իշտիք էյլէնտիք :

—Վույ , էյլէննէնիդ վար ամնի
քիմ , ինծի ամէն վախթ մահուան
տողըրը կը հանդըպցունես , վո՛ւր է
Ծնունդի շնորհաւորի պիտի պտըտէիր
նէ :

—Կէզմէտիք իշտէ , սէն շու եա .
թաղըմը կէօթէր տէ եաթայըմ :

—Արուններ վախես հէմէն , տէ
պօյիկդ սըրչի :

—Հայտէ քա , շիմտի սանատա
պաշլամայալըմ :

—Ծօ՛ , Աստուծմէ կընես , օտկի
ամանդ հանէ տէ անանկ եաթախ օ-
տաալին էլիր :

—Վա՛յ , ունութմուշում . եաթա-
ղըմը :

—Իշթէ հուտա շընթըռկէ պառկէ :

—Վայ պէօյլէ՞ մի , էօյլէ իսէ շը-
նորհաւոր Ծնունդ տէյերէք պիր քէօ-
չէեէ սըղը վէրտի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԽԻՍ ՌԻՐՈՒՍՈՅՑ ԵՂԱՆԱԿ

(185 Բէ-էն)

Դերանուն , Նախադրութիւն , Բայ ,
Մակբայ , Շաղկապ , Չայնարկութիւն
և Վերջաբան :

Դերանուն

Դերանունն , ինչպէս ամեն քերա-
կանութիւններ ըսած են , արդէն յիշ-
ուած բառի մը տեղ կը գործածուի :
Ամեն բառ դերանուն կրնայ ըլլալ , և
սխալ է խորհիլ թէ միայն չորս տե-
սակ դերանուն կայ , որ մի քանի բա-
ռերէ միայն կը բաղկանայ :

Դերանունն ձեւական ալ կրնայ ըլ-
լալ . խոթող նայուածք մը կը յարա-
բերէ քիչ մ'առաջ պատահած բար-
կութիւն մը : Հաղը կը յարաբերէ կըր-
ծատապ կամ կոկորդի հիւանդու-
թիւն : Այս օրէնքով՝ պատիպատ գը-
լորդն յարաբերական կամ դերանուն
մ'է , օղին կամ գինին է յարաբերեա-
լըն :

Դերանունն իւր յարաբերած բա-
ռին հետ կը համաձայնի ըստ ամենայն
ձեւոյ և տարազու :

Ծեր կին մը որ երիտասարդ աղ-
ջկան մը յարաբերականն է , 'պէտք է
ֆիստան հագնի , եթէ յարաբերեալը
Ժամանակին ֆիստան կը հագնէր : Մեր
արդի մամերը քերականական կանո-
նաց հակառակ կազմութիւն մը ունին ,
որովհետեւ իրենց յարաբերեալը էն-
թարի և ֆէրաճէ կը հագնէր , և ի-
րենք այսօր ֆիստան և մանթօ կ'ըղ-
գենուն : Յաւալի է այս օրինազան-
ցութիւն :

Օղի բառը իսպիրթօ բառին յարա-
բերականն է , ինչպէս նաեւ ,

Հաց բառը՝ բաթաթէս բառին ,

Շաքար բառը՝ լահանայ բառին ,

Քաղաք բառը՝ փաշալըս բառին ,

Խահուէ բառը՝ նօհուտ բառին ,

Գինի բառը՝ ներկ և ջուր բառե-
րուն , ևն , ևն , ևն :

Նախադրութիւն .

Նախադրութիւնը գիր կամ բառ

մ'է , որ ուրիշ բառի մը առջեւ դըր-
ուելով , երբեմն ալ ետեւ , այն բա-
ռին նշանակութեան նշանակութիւն
մ'ալ կը յաւելու : Զորօրինակ . ընդ-
ծառով , ծառին տակ , զծառով , ծա-
ռին վրայ կամ շուրջը . ի մարդ . մար-
դուն մէջ . վասն հոգւոցն հանգուցե-
լոց , հանգուցեալ հոգիներուն համար :
Նախադրութիւն բառը ծնունդ-
տուած է յետադրութիւն բառին ,
որ թուանիւնին հայերէնն է . Կեղ-
ԾՈՌԻԿԻԸ զոր ստեղծած է հայերէնա-
տգէտ մը , աղւոր բառ չէ , և հայ-
կաբանական հոգի չպարունակեր : Բառ
չինելու մասին , կը խնդրեմ քիչ մը
զգոյշ ըլլանք :

Բայ , Մակբայ , Շաղկապ , Չայնար-
կութիւն :

Բայը՝ բայ է , մակբայը՝ մակբայ ,
չաղկապը՝ շաղկապ , և Չայնարկու-
թիւնը՝ Չայնարկութիւն . ասկէց աւե-
լի բացատրութիւն , հասկցողներու
համար , շատ է , և մեր ազնիւ ըն-
թերցողք ամենքն ալ հասկցողներ են :

Սրդ՝ որովհետեւ պէտք եղածէն
ալ աւելի բացատրեցինք բայը , մակ-
բայը , շաղկապը և Չայնարկութիւնը ,
յայտ մասին ո՛չ եւս երկարաբանե-
լով՝ իբր ի հրահանգ , կը դնենք աս-
տանօր հետեւեալ ցանկը , և կը խընդ-
րենք որ ուսանողք որոշեն անոր մէ-
ջէն Մակբայը , բայը , ևն :

Սիրեցի . երգեց , վաղը պիտի գայ ,
երէկ եկաւ : Զառց ու լռեց . ֆնա-
ցաւ և ճաշեց : Ո՛հ , ո՛հ , ո՛րչափ
քսուեր է . ինչո՞ւ կը կաղայ . խմեց ու
պայթեցաւ : Ամէն ամէն ասեմ , թէ
մեռեալ իսկ էր :

(Շարունակելի)

—Պօնժուռ , մօն ամի , նէրէլէրտէ
իտին պաղալըմ , հէմէն ալթը այ վար
քի կէօրիւնմէյօրսուն :

—Վայ : տաճա պիլմէ՛սին , էվլէն-
տիմ :

—Նէ՛ էվլէնտի՛ն մի , էօյլէ իսէ
ֆէնա եափտըն . պիր սաաթ չալայը-
տըն տաճա էյի պիր շէյ եափմըլ օ-
լուրուտըն :

—Նիհուհն :

—Զիւնքի պիր սաաթ չալտըղըն-տա , նիհայէթ պիր իքի սէնէ ճէզա-եա չարվըլաճագտըն , շիմտի իսէ էօմ-րիւնիւն սօնունա գատար ճէզա չէ-քէճէքսին :

* *

—Միւսիւ , Պալօլար աչըլտը տա-հա պէնի պիր տէֆա օլսուն կէօթիւր-մէտին :

—Աֆիլ իտէրսին , պիպիմ , ինանըր-սան կէճէլէրի սյաղտան գօրգօլօրում :

—էյ նէ՞ օլուր , իլք աղչամտան չէօլլէ բիացաեա չըդարըզ , կէճէ է-վէ կիթմէյիպ , Պալօտա սապաշլարըզ օլմա՞զ մը :

—Օլուր , նօնօմ . ֆագաթ պէքլէ քի պու հաֆթա սօն մօտա պիր դուա-լէդ տը պալ կէթիւրտէյիմ տէ , կի-յինէսին էօլլէ կիտէլիմ :

—Աման , բէք կէճէքմէսին :

—Եօդ , մաամազէլ , դօրգմա՞ , ֆագաթ տուվա էթ քի վարօռ ֆուր-թունաեա օղրամասըն :

ՎԱՐՊԵՏՆԵՐՈՒ ՏՕՊՐԱԿԷՆ

Երիտասարդին մէկը սովորութիւն ունէր ամէն գիշեր շատ ուշ ատեն տուն երթալ : Մայրը օր մը խնդրեց իրմէն և ըսաւ . տղաս , այս գիշեր կա-նուխ եկու , որովհետեւ հիւր ունինք :

Երիտասարդն որ ինքն ալ կա-մեցաւ նոյն գիշեր գոնէ հիւրերուն խախտ համար սովորականէն աւելի կանուխ տուն վերադառնալ , դժբաղ-դաբար իր գինետան ընկերակիցներէն հազիւ կարողացաւ արշալուսին մօտ ազատիլ և տուն գնալ : Մայրը՝ որ սօ-վորած էր իր այս բարեպտուղ զաւ-կին ամէն գիշեր դուռ բանալ , ա՛լ համբերութիւնն հատնելով ըսաւ . ծօ՛ տղայ , աս ի՞նչ ատենի տուն գալ է . միթէ՞ ցորէկունէ ապսպրելուս վերի դի՞ն էր աս :

—Զէ՛ . . . ինծի նայէ մայրիկ , ես ասկից ալ կանուխ տուն չեմ կարող գալ : ահա ասիկ դեռ լոյսը նոր կը ճղքուի :

Քրիտոնեայ եղբօր մէկը կիրակի առաւօտ տունէն ելլելով ուղղակի ժո-ղովարան գնաց քարոզ մտիկ ընելու

պատուելիէ մը որ բաւական համբաւ ունէր :

Որոշեալ ժամանակին պատուելին բեմի ելաւ և բերանը բացաւ , բնա-բան դնելով իր խօսքին :

«Եւ Սիմօնին զոքանչը հիւանդ պառկած էր . . . » :

Քարոզը լմնցաւ և մեր եղբայրը դուրս ելաւ և կէսօրին ուրիշ ժողո-վարան մը գնաց ուրիշ քարոզ մտիկ ընելու : Տեսաւ որ քարոզի ատեն բեմի ելլողը նորէն առաւօտեան պատուե-լին էր միեւնոյն բնաբանով :

—«Եւ Սիմօնին զոքանչը հիւանդ պառկած էր . . . » :

Մեր եղբայրը քիչ մը զարմացած այս պատեհութեան վրայ միտք դը-րաւ երեկոյին ուրիշ ժողովարան մը երթալ և ուրիշ պատուելի մը լսել :

Բայց որքան մեծ եղաւ մեր եղբօր ապշութիւնը երբ երեկոյին մտած ժո-ղովարանին մէջ միեւնոյն պատուելին տեսաւ ի բեմի միեւնոյն բնաբանով :

«Եւ Սիմօնին զոքանչը հիւանդ պառկած էր . . . » :

Ա՛լ համբերութիւնը հատաւ մեր բարեկամին և պատուելին քարոզէն կշտացած ժողովարանէն դուրս ելաւ :

Հետեւեալ օրն երբ շոգեկառք նստաւ մահագոյժ զանգակին ծանր ծանր հարուածներն ամենուն ուշա-դրութիւնը գրաւեցին . յայնժամ մեր նախորդ օրուան Պատուելին հարցուց քովինին՝ արդեոք ո՞վ է մեռնողը , յանկարծ առանց ուրիշին խօսք թող-լու մեր պատուելին քարոզէն կըշ-տացած եղբայրն պատասխանեց .

Սիմօնին զոքանչն՝ որուն համար երէկ մինչեւ իրիկուն կը քարոզէիք թէ ծանր հիւանդ էր՝ մեռած է :

(Նեղոս)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՃԱՐԽԱՅԱՎԱՋԱՌ

Ազգ. առնեմ համայն աշխարհի , արանց և կանանց , երիտասարդաց և երիտասարդուհեաց , օրիորդաց և պա-րոնանց , մանկանց և տղայոց , ծերոց և ծերունեաց և ամենայն չափու և հասակի շարխա դճելոց , թէ բացեալ

իցէ մաղաղայ մի շարխայի , ուր գը-տանեն սակս սակս և ազգի ազգի , և պէս պէս և ընտիր ընտիր թիւլիւ և չիչէքլի , ալլը և բուլլու , երկայն և կարճ , լայն և նեղ , գաբօդ և դօդ շարխայից , և վաճառին մեծաւ ըս-գօնդօյով և աժանութեամբ գերա-գունիւ , մինչեւ անկուտի առնել զա-մենայն յաճախորդս , ամէն :

ՔԵՕՍԻՐԱՎԱՋԱՌ

Պատիւ ունիմ ազգարարել առ բազ-մաթիւ յաճախորդս իմ և առ հա-րուստս և աղքատս , առ բարերարս և բարերարեալս և առ ամենայն քէօ-միւր վառելոց , զի վաճառատունն իմ քէօմիւրի , որ ի պօշ պօղազ մա-հալլէսի , բաց հոչակեմ այսօր , և ծա-նուցանեմ միանգամ ընդ միշտ թէ , քէօմիւրս այս լաւագոյն է քան զա-մենասին , և թէ բաղադրեալ իցէ այն . մճիւրօք . հողովք . քորովք . մոխրովք և ամենայն առաւելութեամբք և ան-մաքութեամբք շաղախեալ :

Ուստի հրաւիրեմք Արդոյ հասարա-կութիւնն , գալ և սօյուլմիշ խազ դարձեալ գնալ ի տունն իւրեանց և օրհնել զմեզ մինչեւ ի կատարած աշ-խարհի :

ՕՐԱՅՈՅՑ

Ե Ի

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՅ

1889

Սեփհականութիւն

Ս. ՓՐԿՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻՆ ՀԱՅՈՅ

Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան (Արամեան)

Սոյն օրացոյցին մեծ և փոքրը ե-լած լինելով , կը ծախուի ամէն տեղ :

ՊԱՏԻ ՕՐԱՅՈՅՑ

Կը գտնուի Զարդարեան գրատու-նը Գին 2 շրուշ : Շատ առնողին զեղջ կըլլայ :

የገቢዎች ምረቃ